

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 kwietnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. przyznał D. B. prawo do renty socjalnej od dnia 1.03.2020 r., tj. od nabycia prawa do renty. Wysokość renty wyniosła 1200,00 zł a po waloryzacji obowiązującej w okresie od 01.03.2021 -1250,88 zł. (decyzja III plik nienumerowanych akt ZUS)

Od powyższej decyzji D. B. odwołał się w dniu 10 maja 2021 r. do Sądu Okręgowego w Łodzi wnosząc o jej zmianę i o przyznanie prawa do spornego świadczenia od daty wcześniejszej, tj. od dnia 1.12.2018 r. (odwołanie k. 3 - 5)

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w zaskarżonej decyzji i dodatkowo podkreślił, że ubezpieczony w dniu 15.02.2021r. złożył wniosek o ustalenie prawa do renty socjalnej. Organ zaś opierając się na orzeczeniu Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 18.03.2021 r ustalił, iż odwołujący się jest całkowicie niezdolny do pracy do 31.03.2024r. Natomiast zgodnie z art. 129 ustawy emerytalnej świadczenia wypłaca się począwszy od dnia powstania prawa, ale nie wcześniej niż od miesiąca, w którym wpływa wniosek. (odpowiedź na odwołanie k. 29 – 30)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił, co następuje:

Wnioskodawca D. B. urodził się w dniu (...) (okoliczności bezsporne)

W okresach od 1.02.2005 r. do 29.02.2008 r., od 1.08.2010 r. do 30.11.2018 r. ubezpieczony pobierał rentę socjalną. (decyzje k. 7 II plik, k. 9, 22 III plik akt ZUS)

Ubezpieczony został przez organ rentowy pouczony, że w celu ustalenia dalszego prawa do renty socjalnej konieczne jest złożenie wniosku wraz z niezbędną dokumentacją. (bezsporne, a nadto pisma ZUS z dnia 19.05.2020 r., 28.05.2020 r., 29.09.2020 r. w pliku III nienumerowanych akt ZUS)

W dniu 15 lutego 2021 r. ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o ponowne przyznanie prawa do renty socjalnej. (wniosek w pliku I nienumerowanych akt ZUS)

W dniu 18 marca 2021 r. wnioskodawca został zbadany przez Lekarza Orzecznika ZUS, który rozpoznał u badanego organiczne zaburzenia nastroju i osobowości i orzekł, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy zarobkowej do dnia 31.03.2024r. Data powstania całkowitej niezdolności do pracy trwa nadal. (opinia i orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS k. 103 - dokumentacji lekarskiej w aktach ZUS i w pliku I nienumerowanych akt ZUS)

W oparciu o powyższe orzeczenie organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 9 kwietnia 2021 r. przyznał D. B. prawo do renty socjalnej od dnia 1.03.2020 r., tj. od nabycia prawa do renty. (decyzja III plik nienumerowanych akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie w szczególności o załączone do akt sprawy akta rentowe dotyczące D. B..

Należy w tym miejscu podkreślić z całą stanowczością, iż powyższy stan faktyczny był między stronami – w zakresie koniecznym dla rozstrzygnięcia sprawy – w całości bezsporny, natomiast strony wywodziły z niego odmienne skutki prawne, ta zaś kwestia należy do oceny prawnej zebranego w sprawie materiału dowodowego, czego Sąd dokona poniżej w ramach rozważań prawnych.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 235² pkt. 2 i 5 kpc, pominął wniosek dowodowy ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego neurologa, jako nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy i co za tym idzie zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania.

Dotychczas zgromadzony materiał dowodowy okazał się w pełni wystarczający dla wydania rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie.

Jedyną kwestią sporną była bowiem okoliczność, czy w sytuacji prawnej wnioskodawcy przysługuje prawo do wypłaty świadczenia rentowego od daty wcześniejszej, niż data złożenia przez niego wniosku o świadczenie.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych, odwołanie D. B. nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy podnieść, że w niniejszym postępowaniu Sąd rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ k.p.c., zgodnie z którym Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, między innymi w sytuacji, gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy.

W rozpoznawanej sprawie strony nie wnosiły o rozpoznanie sprawy na rozprawie, a złożone dotychczas pisma procesowe i pominięcie wniosku dowodowego ubezpieczonego jako zmierzającego jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania, dawały podstawę do przyjęcia, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W przypadku, gdy głosy stron miałyby się ograniczyć tylko do powtórzenia argumentacji zawartej w pismach procesowych, to wyznaczanie rozprawy tylko w tym celu nie wydaje się uzasadnione. (tak wyrok SA w Gdańsku z dnia 26.06.2018, III AUa 1815/17). Sprawa nie miała charakteru wielowątkowego, wymagającego wyjaśnienia twierdzeń stron. Sprawa w świetle stanowisk stron i zebranych dokumentów nie budziła żadnych wątpliwości. (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 26.04.2018, VI ACa 1694/17)

Przechodząc zaś do merytorycznego rozpoznania sprawy podkreślić trzeba, że ubezpieczony nie kwestionował zaskarżonej decyzji w zakresie wysokości przyznanej renty socjalnej, a spór sprowadzał się jedynie do ustalenia terminu początkowego wypłaty świadczenia i tylko to zagadnienie było przedmiotem oceny Sądu.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U z 2020 r., poz. 1300)

1. Postępowanie w sprawie przyznania renty socjalnej wszczyna się na podstawie wniosku osoby ubiegającej się o rentę socjalną lub jej przedstawiciela ustawowego.

2. Postępowanie w sprawie przyznania renty socjalnej wszczyna się również na wniosek innej osoby albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. poz. 1818) - dyrektora centrum usług społecznych, działających za zgodą osób, o których mowa w ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o przyznanie renty socjalnej, uwzględniając instrukcję jego wypełnienia, wykaz dokumentów, które należy dołączyć do wniosku, szczegółowy tryb postępowania w sprawach o przyznanie renty socjalnej, tryb powiadamiania Zakładu oraz organów emerytalno-rentowych o tymczasowym aresztowaniu i odbywaniu kary pozbawienia wolności, wykaz dokumentów potwierdzających prawo do 50% kwoty renty socjalnej, uwzględniając współdziałanie osoby aresztowanej lub odbywającej karę pozbawienia wolności z dyrektorem aresztu śledczego lub zakładu karnego.

Podkreślić zatem trzeba, że zasadą wynikającą z art. 11 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej jest wnioskowy charakter świadczenia. Do wniosku w sprawie przyznania świadczenia powinny być dołączone dowody

uzasadniające prawo do świadczenia i jej wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Działania organu rentowego w przypadku tego świadczenia mogą być podejmowane jedynie na wniosek ubezpieczonego bądź innej uprawnionej osoby. Tym samym to wniosek wyznacza zakres i termin podjęcia wypłaty świadczenia.

Zgodnie zaś z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej stosowanym na podstawie art. 15 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U z 2020 r., poz. 1300), świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, **nie wcześniej jednak, niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.**

Wykładnia gramatyczna art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jest podstawowym stosowanym w pierwszej kolejności rodzajem wykładni. Sąd Najwyższy podkreślił, iż badając cel, jaki przyświecał ustawodawcy przy formułowaniu zasady, że świadczenia wypłaca się od miesiąca, w którym zgłoszony został wniosek o świadczenie (art. 129 ust. 1 in fine oraz ust. 2 ustawy), należy stwierdzić, że decydującą rolę przypisano woli uprawnionego, który - mimo spełnienia przesłanek do otrzymania prawa do świadczenia - nie musi z tego prawa korzystać od chwili spełnienia przesłanek do otrzymania świadczenia. **Konsekwencją autonomii woli uprawnionego jest to, że chwila wyrażenia przez niego na zewnątrz (w stosunku do organu rentowego) zamiaru pobierania świadczenia determinuje powstanie obowiązku jego wypłaty.** (por. uchwała SN z dnia 5 października 2006 roku sygn. akt I UK 117/06, opubl. L.)

Ustawodawca nie przewidział możliwości domagania się wypłaty świadczenia od daty jego nabycia do chwili złożenia wniosku. Świadczenia wypłaca się, poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Nie wypłaca się świadczeń z wyrównaniem za czas od nabycia do nich prawa in abstracto, bez względu na to, czy niezłożenie wniosku spowodowane było brakiem staranności w prowadzeniu własnych spraw, czy też innymi okolicznościami, w tym brakiem wiedzy. (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 października 2017 r. III AUa 1642/16 LEX nr 2409339)

W tym stanie rzeczy mając na względzie powyższe uregulowania, brak było jakichkolwiek podstaw prawnych do wypłaty D. B. renty socjalnej od daty wcześniejszej, tj. od 1.12.2018 r., skoro prawidłowo pouczony przez organ rentowy wniosek o wypłatę świadczenia złożył on dopiero w dniu 15 lutego 2021 r. Nie ulega wątpliwości, że brak dołożenia należytej staranności w zakresie prawidłowego złożenia wniosku o świadczenie, obciąża ubezpieczonego D. B.. Wnioskodawca pomimo bowiem zakończenia w listopadzie 2018 r. pobierania świadczenia rentowego przyznanego poprzednią decyzją, aż do 15 lutego 2021 r. nie złożył stosownego wniosku. W tej sytuacji nie ma podstaw do uznania, że organ rentowy wprowadził wnioskodawcę w błąd i podjęcia wypłaty od daty wcześniejszej, niż wynikająca z regulacji art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Nadto nie jest możliwe w realiach niniejszej sprawy uwzględnienie roszczenia D. B. na innej podstawie, gdyż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie jest prawnie dopuszczalne stosowanie klauzul generalnych, którymi są w szczególności zasady współzycia społecznego. Zgodnie z poglądem judykatury „Do złagodzenia rygorów prawa ubezpieczeń społecznych nie stosuje się ani art. 5 k.c., ani art. 8 k.p., bo przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter przepisów prawa publicznego.” „W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych niedopuszczalne jest powoływanie się na zasady współzycia społecznego, jako że prawo ubezpieczeń społecznych, w odróżnieniu od przepisów prawa pracy (art. 300 k.p.), nie zawiera normy o charakterze takiej klauzuli generalnej, ani też normy zezwalającej na stosowanie w zakresie nieuregulowanym przepisów kodeksu cywilnego.” (por. wyrok SN z dnia 16 czerwca 2011 r. sygn. akt III UK 214/10 opubl. LEX 1095955, wyrok SA w Katowicach z dnia 20 maja 2010 r., sygn. akt III AUa 3616/09, opubl. LEX nr 785483 wyrok SN z dnia 2 grudnia 2009 r., sygn. akt I UK 174/09, opubl. LEX nr 585709, wyrok NSA w W. z dnia 18 maja 2011 r., sygn. akt I OSK 124/11, opubl. LEX 990161, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 7 listopada 2008 r., sygn. akt III AUa 330/08)

W związku z powyższym brak jest jakichkolwiek podstaw prawnych do uwzględnienia odwołania skarżącego.

Mając zatem na względzie wymienione wyżej okoliczności Sąd Okręgowy w Łodzi, na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc, oddalił odwołanie wnioskodawcy uznając je za niezasadne.

Z.: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy.